

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 153/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., B., právne zastúpenej advokátom JUDr. R. A., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2011 a porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu, slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., B., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v

Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2011 a porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu, slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 a domáha sa vydania tohto nálezu:

„Porušiteľ, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zn. 3 Co 1025/2010 z 27. novembra 2011 (pozn.: správne č. k. 3 Co 102/2010-285) porušil právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Porušiteľ, Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 9 Co 285/2005-320 z 5. 4. 2007 porušil právo sťažovateľa na slobodu prejavu a slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií zakotvené v článku 26 ods. 2 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie porušiteľa rozsudok 3 Co 1025/2010 z 27. novembra 2011 (pozn.: správne č. k. 3 Co 102/2010-285) sa týmto ruší a vec sa vracia porušiteľovi na ďalšie konanie.

Porušiteľ je povinný zaplatiť sťažovateľke náklady právneho zastúpenia sťažovateľky.“

V konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 253/2004 sa Mgr. J. W.– B. (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala proti sťažovateľovi ako žalovanému žalobou doručenou okresnému súdu 29. decembra 2004 zaplataenia 1 000 000 Sk z titulu ochrany osobnosti. Svoj žalobný návrh odôvodnila tým, že žalovaný uverejnil v týždenníku P., ktorého je vydavateľom, v č. 38/2004 z 20. septembra 2004 článok s titulkom „Už nie je sám“ a podtitulkom „Rok po tom, čo sa P. W. stal vdovcom, začal žiť so svojou priateľkou“ (ďalej len „článok“), ktorý obsahuje aj niekoľko fotografií žalobkyne, fotografie domu a motorového vozidla žalobkyne a tiež jej maloletej dcéry. V texte článku a popiskách k fotografiám boli uvedené informácie výsostne osobného charakteru, napr. o dcére žalobkyne a rozvode jej manželstva. Žalobkyňa v žalobe poukázala na to, že je povoláním sudkyňa, nie je aktívna v oblasti politiky, uverejnené fotografie a informácie zasiahli do jej súkromia, navyše, s ohľadom na jej povolanie sú spôsobilé ohroziť jej bezpečnosť. Žalobkyňa na uverejnenie v žalobe označených informácií

nedala sťažovateľovi nikdy súhlas, navyše uverejnenie podobizne sudcu zakazuje aj zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“ (§ 34 ods. 7)]. S odôvodnením, že uverejneným článkom došlo k neoprávnenému zásahu do jej súkromia, podanou žalobou sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Okresný súd o podanej žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 11 C 253/04-137 zo 16. januára 2006 tak, že zaviazal sťažovateľa z titulu náhrady nemajetkovej ujmy zaplatiť žalobkyni 350 000 Sk, nahradiť trovy konania 111 262 Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. I. stupňový súd mal za preukázané, že k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne uverejnením článku došlo, na uverejnenie podobizny a údajov zo súkromia nebol sťažovateľovi udelený súhlas žalobkyňou (§ 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka), nejde o prípad zákonnej spravodajskej licencie na uverejnenie fotografií, pretože chýba časová súvislosť (§ 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka), a ani o primeraný spôsob použitia podobizne žalobkyne rešpektujúci jej oprávnené záujmy (§ 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Naopak, považoval za splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, a to s ohľadom na objektívnu spôsobilosť zásahu privodiť žalobkyni ujmu, intenzitu zásahu, profesijný status žalobkyne a okolnosti, za ktorých k zásahu došlo. Dospel k záveru, že primeranou výškou náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákonných kritérií je 350 000 Sk.

Krajský súd rozsudkom č. k. 3 Co 128/06-203 z 15. novembra 2007 o odvolaní oboch účastníkov konania rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a potvrdil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o zamietnutí žaloby. Zároveň priznal sťažovateľovi náhradu trov konania 123 112,50 Sk. Poukázal na ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch preukázanie, že došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, a nie v bežnej, ale v značnej miere. Zdôraznil, že pokiaľ ide o vyjadrenie miery a rozsahu ujmy, treba vychádzať z následnej (preukázanej) reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, spoločenskom a inom prostredí. Žalobkyňa v konaní na tieto otázky nenavrhol vykonať dokazovanie, neuniesla

v konaní dôkazné bremeno, napriek tomu jej prvostupňový súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, uspokojil sa len s tvrdeniami žalobkyne a obmedzil sa v odôvodnení svojho rozhodnutia len na niekoľko všeobecných úvah bez toho, aby odkázal v tejto súvislosti na vykonané dokazovanie. Pretože žalobkyňa v konaní nepreukázala, že došlo k následkom predpokladaným zákonom, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol.

Žalobkyňa podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol uznesením č. k. 3 Cdo 137/2008- 253 z 18. februára 2010 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým bol zmenený výrok rozsudku súdu prvého stupňa zaväzujúci sťažovateľa zaplatiť žalobkyni 350 000 Sk tak, že návrh bol zamietnutý a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Najvyšší súd zdôraznil, že neoprávnené zásahy do súkromia fyzickej osoby, do práva na podobu a práva k podobizni môžu, avšak nemusia mať difamačné následky a tieto zásahy je dôsledne potrebné odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti. Pri výklade § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné vychádzať z toho, že priznať právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno nielen v prípadoch, keď je preukázané, že došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti osoby v spoločnosti, pretože ide iba o príkladné kritérium. Takýmito prípadmi sú aj prípady neoprávnených zásahov do práva na súkromie. Krajský súd vo veci znova rozhodol rozsudkom č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2010 tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľa zaplatiť žalobkyni z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 350 000 Sk ako vecne správny potvrdil a sťažovateľa zaviazal žalobkyni nahradiť trovy konania 8 840,22 €.

Sťažnosť doručenu ústavnému súdu vo vzťahu k tvrdenému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodnil sťažovateľ tým, že krajský súd sa nezaoberal právnymi otázkami stretu práva na slobodu prejavu sťažovateľa a práva na súkromie žalobkyne, a preto je jeho rozsudok arbitrárny a porušujúci právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ ďalej poukázal v súvislosti s tvrdením o porušení čl. 26 ústavy na

to, že uverejnením článku iba realizoval slobodu prejavu, pričom za významné považuje závery obsiahnuté v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 390/2011, najmä požiadavku, aby všeobecné súdy svoj záver v konaniach o ochranu osobnosti vedených proti médiám založili na dôslednom porovnaní dvoch ústavou chránených hodnôt a vyjadrili ho spôsobom, ktorý nie je arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený, čo vo veci sťažovateľa všeobecné súdy nevykonali vôbec. Podľa názoru sťažovateľa v jeho veci došlo uložením povinnosti zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch k neakceptovateľnému obmedzeniu slobody prejavu, a to aj preto, že nebola zachovaná proporcionalita medzi zásahom do slobody prejavu sťažovateľa a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobkyne. Proporcionalita nebola podľa názoru sťažovateľa zachovaná z dôvodu, že všeobecné súdy dostatočne nevzali do úvahy, že pôvodcom zásahu bol vydavateľ periodickej tlače, ktorý má povinnosť verejnú informovať o veciach verejného záujmu (hľadisko „kto“ zásah vykonal); že žalobkyňa je osobou verejného záujmu ako partnerka P. W., ktorý je osobou verejného záujmu, a tragické úmrtie jeho manželky vyvolalo v spoločnosti reakciu (hľadisko „o kom“ bol článok); že článok bol predovšetkým informáciou o tom, že P. W. si našiel partnerku a žijú v spoločnej domácnosti bez uvedenia zbytočných podrobností o žalobkyni, ktoré by verejnosti aj tak neboli známe (hľadisko „čo“ bolo obsahom článku); že žalovaný je vydavateľom periodickej tlače, a nie televíznym vysielateľom (hľadisko „kde“ bol článok zverejnený); že článok bol uverejnený na konci leta potom, ako novinári zistili, že P. W. už nežije sám, ale má priateľku, s ktorou sa vrátili z dovolenky z G. (hľadisko „kedy“ bol článok uverejnený); že obsah článku je nekonfliktný, neobsahuje kritické, negativistické hodnotenia, je informatívny, a pokiaľ ide o uverejnený nepravdivý údaj o tom, že žalobkyňa je vlastníčkou domu, v ktorom býva, toto tvrdenie nie je difamujúce (hľadisko „ako“ boli informácie podané). V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol, že informácie o súkromí žalobkyne podané v článku len v súvislosti informovaním o novej životnej situácii P. W. neboli spôsobilé žalobkyni privodiť ujmu v jej súkromnej sfére a pri posudzovaní proporcionality ústavných práv v tomto prípade mala byť rešpektovaná prednosť práva na slobodu prejavu sťažovateľa.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva aj rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007, ktorým mal byť porušený čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy. Dôvody, prečo mali byť porušené ním označené základné práva, bližšie neuviedol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti doručenej ústavnému súdu, sťažovateľ sa domáha jednak vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2010 a taktiež konštatovania porušenia čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 102/2010-285

Ústavný súd sa predovšetkým zaoberal tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta, že rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2010 malo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že krajský súd sa nezaoberal právnymi otázkami stretu práva na slobodu prejavu sťažovateľa a práva na súkromie žalobkyne, jeho rozsudok je arbitrárny a porušujúci právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s ohľadom na to, že krajský súd nevykonal test proporcionality.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Krajský súd napadnutý rozsudok č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2010 odôvodnil v podstate takto:

«Predmetom odvolacieho konania po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zostal výrok rozsudku, ktorým súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke 350 000 Sk a trovy konania.

... Podmienkou úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti... je to, že došlo k neoprávnenému zásahu, a tiež to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanoveniami § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Pritom obe tieto podmienky musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo fyzickej osoby domáhať sa ochrany a povinnosť subjektu zásahu súdom uloženú sankciu znášať. Pre priznanie finančnej náhrady sa okrem iného vyžaduje vznik nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby predstavujúcich zníženie osobnosti alebo vážnosti v značnej miere a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom takejto kvalifikovanej ujmy, kedy nepostačuje vzhľadom na intenzitu zásahu ani v spôsobe na majetkovú ujmu na osobnosť iba priznanie morálnej satisfakcie, ktorá podľa zákona má prednosť.

Právo na podobu je právo zachytenia vlastnej podoby zobrazením. Právo k podobizni je právo, ktorého predmetom je podobizeň, t. j. hmotné zachytenie podoby človeka. Obsahom práva na podobu je užívacie a dispozičné právo subjektu vo vzťahu k zachyteniu jeho podoby. Obsahom práva k podobizni a k obrazovému snímku je užívacie a dispozičné právo vo vzťahu k podobizni. Súhlas k zachyteniu podoby a súhlas k použitiu a rozširovaniu podobizne vytvorenej zachytením obrazového snímku je potrebné od seba odlišovať. Pri každom použití podobizne a obrazového snímku, či už k nim dochádza na základe zákonných licencií, či na základe súhlasu, či iným oprávneným spôsobom, musia byť zachované dve základné podmienky: použitie sa musí stať vždy primeraným spôsobom a použitie nesmie byť v rozpore s osobnostnými záujmami oprávneného, ktoré je potrebné vždy bezpodmienečne zisťovať a ktoré sú za všetkých okolností nedotknuteľné. Primerané použitie je vtedy, ak čo do formy, rozsahu a obsahu je odôvodnené potrebou použitia

k účelu, ku ktorému dal oprávnený súhlas alebo pre ktorý bola určená zákonná licencia a ak tomuto účelu vyhovuje i svojim spôsobom. Nedotknuteľné osobnostné záujmy oprávneného sú dotknuté vtedy, ak použitie obrazového snímku poškodzuje neoprávnené česť, dôstojnosť alebo dobrú povesť osoby, ktorej sa týka, zásah do jeho súkromia a súkromného života. Použitie samo o sebe môže vyústiť v závažný zásah do osobnostnej sféry niekedy i vzhľadom k súvislostiam, za ktorých k nemu došlo, alebo vzhľadom ku komentáru, ktorý bol k nemu pripojený.

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že odporca vo svojom týždenníku P. dňa 20. 9. 2004 uverejnil na svojej úvodnej stránke fotografické snímky navrhovateľky a P. W. s textom „Ani nie rok po tom, čo sa P. W. stal vdovcom, už začal žiť so svojou priateľkou“ a na ďalších stránkach tohto týždenníka uverejnil ďalšie fotografie zachytávajúce navrhovateľku v spoločnosti P. W. a jeho syna, fotografie domu a motorového vozidla navrhovateľky a tiež maloletú dcéru navrhovateľky. Uviedol informácie o navrhovateľke, jej dcére, veku jej dcéry. Tieto snímky boli uverejnené bez súhlasu navrhovateľky.

V danom prípade jednoznačne nešlo o použitie fotografických snímok podľa ods. 2 a 3 § 12 Občianskeho zákonníka.

Ak teda došlo k vytvoreniu alebo použitiu prejavov osobnej povahy uvedených v odseku 1 bez súhlasu oprávnenej osoby, došlo k neoprávnenému zásahu do práv oprávnených osôb. Je potrebné tiež uviesť, že ak došlo k neoprávnenému vyhotoveniu, v praxi najmä podobizní, obrazových snímok alebo obrazových a zvukových záznamov, súhlas s ich použitím nemôže nahradiť súhlas s ich vytvorením.

Pod neoprávneným zásahom treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje ustanovený cieľ, nedbá podstatu obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným, primeraným opatrením na dosiahnutie ustanoveného cieľa.

Z uvedeného vyššie je nesporné, že odporca zasiahol do osobnostných práv navrhovateľky tým, že použil jej fotografiu, na ktorej je jasne identifikovateľná, ako aj fotografie domu, v ktorom v tom čase bývala, jej motorového vozidla, ako aj fotografiu jej dcéry bez jej súhlasu (a aj súhlasu jej dcéry, prípadne osôb, ktoré boli zverejnené na týchto

fotografiách spolu s navrhovateľkou) a v spojení s článkom, ku ktorej boli fotografie pripojené.

Do osobnostných práv navrhovateľky zasiahol odporca aj samotným článkom tým, že o navrhovateľke uverejnil údaje súkromného charakteru, ktoré sa dotýkali jej osobného a pracovného života. Uverejnenie fotografií len zväčšilo rozsah tohto zásahu.

Odporca v tomto prípade nielenže nepostupoval v súlade s § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka, ale porušil aj § 34 ods. 7 zák. č. 385/2000 Z. z.

Predmetný článok bol uverejnený v týždenníku P. Na titulnej strane týždenníka, ktorý vychádza v značnom náklade (cca 200.000 až 300.000 kusov týždenne) bola upútavka v znení „Ani nie rok po tom, čo sa P. W. stal vdovcom, už začal žiť so svojou priateľkou“ s fotografiou navrhovateľka a P. W.

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že navrhovateľka túto situáciu ťažko znášala. Napriek snahe uchrániť miesto svojho pobytu bolo toto miesto zverejnené a identifikovateľné. Najmä z pohľadu výkonu povolania takéto porušenie práv je bezprecedentné, keď sudcu okrem ustanovení Občianskeho zákonníka v uvedených sférach chráni aj Zákon o sudcoch a prísediacich (nemožno zverejňovať jeho tvár a bydlisko, má právo aj na primerané utajenie údajov o jeho osobe a jeho rodine).

V dôsledku porušenia jednak ustanovení Občianskeho zákonníka, ale aj Zákona o sudcoch a prísediacich navrhovateľka bola vystavená ako sudca nevhodnému správaniu sa účastníkov konania voči jej osobe (zastavovanie navrhovateľky na ulici, demonštratívne ponechanie tlačoviny v pojednávacej miestnosti, kde bolo o navrhovateľke písané a pod.), bola nútená podávať vysvetlenie o svojich majetkových pomeroch, prípadne rozporoch uvedených v majetkovom priznaní a tvrdeniach uvedených v článku. Je nesporné, že sudcovia si dôsledne chránia svoje súkromie, nevystavujú sa zbytočnej medializácii svojej osoby, najmä pokiaľ ide o ich súkromný život. Uverejnením fotografií spolu s článkom, ktorý vznesie pochybnosti k plneniu si svojich povinností určených Zákonom o sudcoch a prísediacich (v majetkových priznaniach uviesť pravdivé skutočnosti) a podávať vysvetlenie k tomu, čo bolo uvedené v článku považuje odvolací súd za závažný zásah.

Za vážny zásah odvolací súd považuje zásah, ktorý navrhovateľka ako matka musela prežívať v súvislosti s reakciami jej dcéry. Obavy o zdravý vývoj dieťaťa, či už fyzický, alebo psychický je vždy veľká záťaž pre každú matku, ale aj každého rodiča. Je nesporné, že

maloletá dcéra navrhovateľky bola v dôsledku týchto zásahov v sledovaní lekárov a psychológa, čo preukázali lekárske správy, ako aj svedecká výpoveď P. W. ... Ak v dôsledku takéhoto konania odporcu došlo aj k takýmto úvahám, je to zásah do psychického rozpoloženia samotnej navrhovateľky a narušenia jej súkromného života. Všetky tieto následky odvolací súd vyhodnotil ako závažný zásah do osobnostných práv navrhovateľka.

Okrem uvedeného vyššie predmetný článok s uverejnenými fotografiami navrhovateľky a jej dcéry, miesta, kde býva, jej motorového vozidla pri odpovediach na otázky kto, o kom, čo, kde, kedy a ako hovorí bol článkom, ktorý nenaplnil kritériá proporcionality medzi slobodou prejavu a práva vyhľadávať a šíriť informácie a ochranou práv a slobôd iných. V zmysle uvedeného

- článok bol uverejnený v týždenníku, ktorý na Slovensku je najčítanejší a vychádza v počte výtlačkov v najvyššom počte v porovnaní s inými týždenníkmi (o tom svedčia aj samotné grafy odporcu, ktoré uverejňuje v týždenníku),*
- navrhovateľka bola v spornom článku uvedená plným menom, bola uvedená jej funkcia, pôsobisko jej činnosti ako sudkyne a zverejnené jej fotografie a to bez jej súhlasu, podľa ktorých bola jednoznačne identifikovateľná,*
- odporca uverejnil údaje o súkromnom živote navrhovateľky hoci nebol oprávnený uverejniť skutočnosti z jej súkromného života,*
- v čase uverejnenia článku už P. W. už nebol politicky činný a okrem toho článok sa ani nedotýkal jeho politickej činnosti.*

Nešlo teda o článok aj s uverejnenými fotografiami, ktorým odporca podal informácie, lebo išlo o otázku verejného záujmu. Uverejnením údajov zo súkromného života navrhovateľky, aj keď išlo o zverejňovanie jej vzťahu s bývalým politikom (ktorý v uvedenom čase nebol už politicky činný) došlo k vážnemu narušeniu proporcionality medzi slobodou podávania informácií tlačenými médiami a súkromím a tým osobnostných práv navrhovateľky v neprospech navrhovateľky.

Odvolací súd túto skutočnosť aj zohľadňoval pri rozhodovaní o priznaní výšky nemajetkovej ujmy, ktorú si pôvodne navrhovateľka uplatnila vo výške 1.000.000,- Sk.

Odvolací súd s poukazom na uvedené vyššie preto rozsudok súdu prvého stupňa už v zostávajúcej napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.»

Ústavný súd konštatuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu z uvedených hľadísk. Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľa považuje samotné odôvodnenie rozsudku krajského súdu za zodpovedajúce ústavnoprávnej požiadavke na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany v súlade s § 157 ods. 2 OSP, stručne a jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia.

Krajský súd zjavne vykonal porovnanie oboch ústavou chránených hodnôt, čo vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Jeho záver plynúci z ich porovnávaní nie je arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený, a tak súčasne ústavne neudržateľný, a preto ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať.

Krajský súd svoje rozhodnutie podrobne a dostatočne odôvodnil, reagoval v ňom na sťažovateľom riadne uplatnené odvolacie dôvody primeraným spôsobom. Z jeho rozhodnutia je zrejmé, z akých dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, ako aj to, z akých dôvodov považoval zásah sťažovateľa do osobnosti žalobkyne, resp. jej jednotlivých zložiek, za neoprávnený. Hoci to krajský súd výslovne v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol spôsobom, ktorý považuje sťažovateľ za jediný akceptovateľný, z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že test proporcionality vykonal, pretože vzal do úvahy „kto“ zásah vykonal, „o kom“ bol článok, „čo“ bolo obsahom článku, „kde“ bol článok zverejnený, „kedy“ bol článok uverejnený a aj to, „ako“ boli informácie podané. Výsledkom testu proporcionality bol ústavne konformný záver krajského súdu vyjadrený vo výroku jeho rozhodnutia. Iba to, že sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi krajského súdu zistenými testom proporcionality, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd konštatuje, že rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 102/2010-285 z 27. novembra 2010 nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy.

K namietanému porušeniu čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320

Sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie jeho základného práva podľa čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ kvalifikovane zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, I. ÚS 286/2010, III. ÚS 352/2011, IV. ÚS 113/09, III. ÚS 361/06).

Viazanosť ústavného súdu petitom sťažnosti zároveň znamená, že ústavný súd sa môže zaoberať iba porušením tých základných práv sťažovateľa, ktoré uvedie v petite svojej sťažnosti, a iba vo vzťahu k tým rozhodnutiam, ktoré sťažovateľ v petite sťažnosti označí. Nad sťažovateľom vymedzený rámec je ústavnoprávny prieskum vylúčený.

Ústavný súd vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde a s poukazom na svoju striktnú viazanosť petitom sťažnosti sa preto mohol zaoberať sťažnosťou iba v rozsahu namietaného porušenia čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007, pričom ústavný súd zistil, že uvedený rozsudok krajského súdu bol vydaný vo veci vedenej pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 40 Coch 3/2003, v ktorej bol žalobcom sudca Okresného súdu Žilina – JUDr. P. P. Rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 bol predmetom konania pred ústavným súdom na základe sťažnosti, ktoré bolo právoplatne skončené nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 152/08-52 z 15. decembra 2009. Týmto nálezom ústavný súd konštatoval, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 285/2005 porušil základné právo sťažovateľa na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy a rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 152/08-52 z 15. decembra 2009 nadobudol právoplatnosť 22. marca 2010.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ako vyplýva z uvedeného, o návrhu sťažovateľa na konštatovanie porušenia jeho základného práva podľa čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 bolo ústavným súdom už prv právoplatne rozhodnuté, pričom nešlo iba o rozhodovanie o podmienkach konania, ale o rozhodovanie vo veci samej.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti odmietol sťažnosť sťažovateľa v tej časti, v ktorej sťažovateľ žiadal vysloviť, že rozsudkom krajského súdu

č. k. 9 Co 285/2005-320 z 5. apríla 2007 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 26 ods. 2 a 4 ústavy, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Zo všetkých uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012